

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hordva:
 Egész évre 18.—
 Fél évre 9.—
 Negyed évre 4.50
 Egy hóra 1.50
 Egyes szám 6 fill.

Szerkesztőség:
 Deák Ferencz-utca 12. sz.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP
 AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT ERDÉLYRÉSZI HIVATALOS LAPJA
 Alapította:
 GOMBOS FERENCZ

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Postán küldve:
 Egész évre 24.—
 Fél évre 12.—
 Negyed évre 6.—
 Egy hóra 2.—
 Egyes szám 6 fill.

Kiadóhivatal:
 Deák Ferencz-utca 12. sz.

Visszavert támadások Dornawatránál.

Budapest, szeptember 22. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(Hivatalos.) Keleti harctér: Román harcvonal: Nem volt ültönösebb esemény, a helyzet változatlan.

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregharcvonala: Kárpátokban tegnap az oroszok támadási tevékenysége valamivel csökkent. Dornawatrától északra, a luczinai mentelektől délnyugatra és Ludowa vidékén ellenséges előretöréseket visszavertünk. — Bystrectől délre a tegnapelőtt visszafoglalt Smotrec-magaslatot újra elvesztettük. Máskülönben nincs nevezetesebb esemény.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonala: Böhöm-Ermolli vezérezredes hadseregénél az ágyuharc erősödött. Swiniuchytól keletre ellentámadásaink ellen az ellenség oszlopokat dobott, de mindenütt visszavertük őket.

Olasz és Délkeleti harctér: Nincs különösebb esemény.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Az Adrián elsüllyesztett francia tengeralattjáró.

Budapest, szept. 22. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Egy repülőgépnök vezetője, Zelezny fregatthadnagy, megfigyelője báró Klimburg fregatthadnagy a déli Adrián a „Foucault” nevű francia tengeralattjárót bombalálattal elsüllyesztette. Az egész személyzetet, két tisztet és huszonhét főből álló legénységet, sokat közülük már fuldokló állapotban, ez, valamint egy másik repülőgép, melynek vezetője Konjovich sorhajóhadnagy, megfigyelője Severa tengerészszázados megmentette és foglyul ejtette. Előrával utóbb a foglyokat egy torpedóhajó átvette és partraszállította a két tiszt kivételével, akiket repülőgépen hoztak a kikötőbe.

Hajóhadparancsnokság.

A Kárpátokban megheiusultak az orosz támadások

Az oláhok menekülésszerűen visszavonultak Dobrudzsában. — Élénk harci tevékenység Macedóniában.

Budapest, szept. 22. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, szept. 22. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér: A Somme és Maas területen folyt élénk tűzeréségi és kézigranát-harcoktól eltekintve, nincs jelenteni való.

Keleti harctér: Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege: Lucktól keletre gyengébb orosz támadások balul végződtek. Kornicánál az ellenség állásunk egyes kis részeiben még tartja magát. A szeptember 20-diki harcban hétszázhatvan fogoly és több gépfegyver jutott kezünkbe. A Szereth és Strypa közti arcvonal egy részén, Zborowtól északra heves tűzeréségi harc folyik. Az ellenség támadásait zárótűzünkkel megakadályoztuk.

Károly főherceg lovassági tábornok arcvonala: A Narajowkánál élénk tüzelés és helyenként gyalogsági tevékenység. A Kárpátokban a Smotrec-kupot ismét elvesztettük. A Baba-Ludowa mentén az oro-

szok folytatták erőfeszítéseiket, amelyek, hála derék vadászaink szívósságának, ismét sikertelenek maradtak. A Tatárka-szoroson és Dornawatrától északra támadásokat visszavertünk.

Erdélyi hadszíntér: Nincs ujság.

Balkán harctér: Mackensen vezértábornagy hadserege: Dobrudzsában Topraisartól délnyugatra nagy román erők támadásba mentek át. Német, bolgár és török csapatoknak az ellenség szárnya és háta ellen intézett átkaroló ellentámadása következtében a románok menekülésszerűen vonultak vissza.

Macedóniai arcvonal: A harci tevékenység a florinai medencében élénk maradt. A Vardartól keletre ismét felújult a harc.

Ludendorff, első főszállásmester.

Staabe tábornok csapatai átlépték a román határt.

Budapest, szept. 22.

A sajtóhadiszállásról jelentik: A petrozsényi szénbányavidék és a szurduki-szoros visszavételét nyomon követte a román határ átlépése csapataink által a Vulkán-szorosnál, mely épp úgy, mint a szurduki-szoros, Tirgu-Jiu román város felé vezet. Staabe tábornok csapatai Petrozsény elfoglalása után egyidejűleg haladtak előre és megszállták a szurduki-szorost. — Petrozsényi győzelmünknek első következménye, hogy az ellenség sietve elhagyta a környéket és kiűritette Alsóbarbatény, Vulkán és Lupény községeket.

Szalonikinél visszavonult az olasz hadsereg.

Lugano, szept. 22.

Szalonikiből jelentik a „Secolo”-nak: Vasárnap délután nagy túlerő támadta meg a Beles-hegy lejtőin előretolt olasz csapatokat, minek következtében a főparancsnokság előre elrendelte az állások kiűritését. A visszavonulás az ellenség gépfegyvertüzeltése közben teljes rendben történt meg. Estére az olaszok elérték tulajdonképpeni frontjukat.

Elsüllyesztett csapatszallító hajó a Földközi tengeren.

Berlin, szept. 22.

A Wolff ügynökség jelenti: Egyik tengeralattjárónk 17-én a Földközi tengeren elsüllyesztett egy zsufolt ellenséges csapatszallító gőzöst, A hajó 43. másodperc alatt elsüllyedt.

Poincare panasza.

Genf, szept. 22.

A „Gaulouis” munkatársa beszélgetést folytatott Poincare elnökkel. Az elnök panaszkodott, hogy Bordeauxba való menekülése óta népszerűtlen lett. Paris folyton elégedetlenkedik velem — mondotta —, nem akarja megbocsájtani menekülésem. A katonák a fronton csak akkor fogadnak tapssal, ha egyenruhában jelennek meg, de ha polgári ruhába jelennek meg, senki sem törődik velem. Beszédét az elnök ezzel végezte: Ha Franciaország esetleg győzni fog, akkor majd engem is kegyeibe fogad.

A románok maguk után akarják csalni a szövetséges csapatokat Dobrudzsában?

Kopenhága, szept. 22.

A „National Tidende” jelentése szerint a román hadvezetőség arról biztosít, hogy a román seregrészek csak azért vonulnak vissza Dobrudzsában, hogy maguk után csalják az ellenséget.

Negyven bomba a cári család nyaralójára.

Stockholm, szept. 22.

A „Birsevja Vjedomosti” jelentése szerint szeptember 5-én német repülők Carszkojeszelo ellen légi támadást intéztek. A repülők negyven bombát dobtak le. Három ember meghalt és 8 lovat megsebesítettek.

A románok új haditerve.

Páris, szept. 22.

A „Temps“ jelenti Bukarestből: A románok haditerve most az, hogy Bulgáriával végezzenek, Törökországot izolálják és csak azután nyomulnak elő Erdélyben.

Bratianu tiltakozik Bukarest bombázása miatt.

Stockholm, szept. 22.

Bukarestből jelentik: Bratianu óvást emelt az amerikai követ előtt Bukarest légi bombázása miatt s kijelentette, hogyha újabb támadások történnek, ennek hatására a Bukarestben levő ellenséges alattvalók fogják legjobban megérezni.

Marghiloman tovább harcol a kormány ellen.

Stockholm, szept. 22.

Marghiloman kijelentette, hogy ezentúl is nyílt sisakkal fog harcolni a román kormány ellen.

Forradalom Krétában.

Frankfurt, szept. 22.

A „Fr. Zeitung“-nak jelenti Párisból: Havas-jelentés szerint Krétában forradalom tört ki, a hatóságokat elkergették és ideiglenes kormányzatot léptettek életbe.

Panfield és Burián között nincs feszültség

Bécs, szept. 22.

Az „Associated Press“ bécsi tudósítója hosszabb jelentésben beszámol lapjának a magyar parlamenti eseményekről. Ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy Burián és az amerikai nagykövet közötti feszültségről szóló hírek nélkülöznek minden alapot. Panfield nagykövet kijelentette, hogy a közötte és Burián közötti viszony a lehető legjobb.

Kétszáz bukaresti alattvalónk Bécsbe érkezett.

Bécs, szept. 22.

Wodianer magyar és osztrák követ és a magyar és osztrák konzulátus tagjai, valamint kétszáz magyar és osztrák alattvaló, akik Svédországon, Berlinen át hazájukba utaztak, megérkeztek Bécsbe. A társaság osztrák tagjai Bécsben maradtak, a többiek továbbmentek Budapest felé.

A Traján-sáncok vonalát és Konstancát feladják az oláhok.

Stockholm, szept. 22.

Pétervári lapok jelentik: Az orosz-román haderők feladják a Traján-sáncok védővonalát. Konstancia kiürítését megkezdették s a hadihajók már el is hagyták a kikötőt.

Zürich, szept. 22.

A „Tagesanzeiger“ szerint a németek és bolgárok romániai helyzetének javulása kitünik abból, hogy a két héttel ezelőtti kétszáz kilométeres arcvonal most ötven kilométerre csükkent, úgy, hogy tetemes haderő szabadult fel a Duna-átelérésre, vagy más célokra.

Berlin, szept. 22.

A konstanciái orosz csapatok parancsnoka valószínűleg Radko Dimitrijev lesz.

Szófia, szept. 22.

A „Rosztopen“ orosz hadihajó képtelen eltávozni a konstanciái kikötőből, amelyben blokkírozva van.

Az orosz hadsereg döntő offenzívát kezd Dobrudzsában?

Páris, szept. 22.

A „Matin“ jelenti Bukarestből: Ellenséges repülőek bombáztak Konstancát. Dobrudzsában az orosz hadsereg legközelebb döntő offenzívát fog kezdeni, miután újabb erősítéseket kapott. Párisban ennek dacára nagyon aggódnak Csaravodaért, mert Mackensen támadásának ez a főcélja.

Halics bevehetetlen.

Páris, szept. 22.

A „Petit Parisien“ jelenti Pétervárról, hogy Halics városa nagyon meg van erősítve. Egyelőre csak az ágyútegek dolgoznak s eddig gyalogsági támadás a város ellen nem volt. Német és magyar csapatok Halics vidékén hatalmas erődítések egész rendszerét építették, ez magyarázza meg azt, hogy a keleti fronton a hadműveletek most igen lassan haladnak.

Az antant konzulátusai eltávoztak Konstancából.

Genf, szept. 22.

Az oláh haderő helyzetének meglepően gyors rosszrafordulása következtében az antant konzulátusai elhagyták Konstancát.

Az oláhok százezer embert veszítettek Dobrudzsában.

Szófia, szept. 22.

A husz nap óta tartó dobudzsai küzdelem alatt az oláhok veszteségei hozzávetőleges számításokkal 70 ezer főnyire tehető, foglyokban pedig 30 ezer embert veszítettek. A bolgárok állásaikat 100 kilométerrel vitték elő északra régi frontjuktól és 60 kilométerrel rövidítették meg frontjukat.

Az oláhok Székelyudvarhely megszállását jelentik.

Budapest, szept. 22.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Az oláh vezérkar jelenti: Az északi fronton Kelemen és Görgény hegységeiben harcok folynak. Osztagunk bevonult Székelyudvarhelyre. A Zsil völgyében az ellenség támadását visszavertük. Déli harcúton, a Dobrudzsában, szeptember 16-án megindult nagy csata az ellenség vereségével végződött. Német, bolgár és török csapatok dél felé vonulnak vissza, miközben a falvakat felgyújtották.

Japán csak lőszert szállíthat Európába.

Lugano, szept. 22.

A „Giornale d'Italia“ munkatársának a japán nagykövet elmondta, hogy az egész Japán egy nagy lőszerműhely. Japán folytonosan hadi készletben van és kész a központiak minden akciójával szembeszállani. Oroszországba rengeteg lőszert szállít, de csapatokat a nagy távolság miatt lehetetlen Európába hoznia.

A görög válság egyre bonyolódik.

Antant hajóraj a Salamis-öbölben.

Zürich, szept. 22.

Athéni jelentésekből megállapítható, hogy a görög politikai helyzet teljesen felborult. Konstantin király és Venizelosz között a kibékülésre kevesebb remény van, mint azelőtt, pedig csupán a kibékülés gátolhatná meg Görögország és Új Görögország között a szakadást. A forradalmi mozgalmak mindinkább nagyobb méreteket öltenek, amelyeket az antant-hatalmak immár teljes presztizsükkel nyíltan támogatnak.

Basel, szept. 22.

Az athéni zürzavaros politikai helyzetet válságosabbá teszi azon körülmény, hogy a Salamis-öbölben nyolcvanöt angol és francia hadihajó horgonyoz, rajtuk 70-80 ezer főnyi légénységgel. Torpedórombolók raja lázasan dolgozik az öböl megerősítésén. Drótsövényekkel, aknálózáttal elzárják az öböl bejáratát, az antant nyilvánvalóan hosszabb tartózkodásra rendezkedik be.

London, szept. 22.

A Reuter-ügynökségnek jelenti Athénből: Politikaügyi miniszteri vezérigazgató csütörtökön délelőtt meglátogatta Elliot angol követet, kijelentette, hogy a Kalogeropoulos-kabinet csupán ügyvezető minisztérium. Ha a kabinetet elis-

merik, fel fogják áldozni azon minisztereket, akik tárcáik átvétele előtt az antantot támadták. Demidov orosz követ szintén jelen volt a beszélgetésnél.

A főrendiház ülése.

(Saját tudósítónk távirata.)

Budapest, szept. 22.

A főrendiház ülésén Jósika Samu br. elnök jelentette, hogy Majláth Gusztáv erdélyi r. kath. püspök interpellálni kíván az erdélyi román betörés tárgyában. Majláth püspök kifejtette, hogy felszólalásának célja, hogy akik tehetik, azokat további adakozásra szólítsa fel és akik adakoznak, ne csak pénzt adjanak, hanem szívüket is adják: fogadják örökbe meztelbázó árvákat, ne legyen pártviszály most, mikor Erdély veszedelméről van szó. Figyelmébe ajánlja a kormánynak az egyházmegyéjéhez tartozó, hontalanná vált papok, tanítók anyagi ellátását. Interpellációt intéz a belügyi- és kultuszminiszterhez, kéri, hogy az erdélyi lelkészek, tanítók törzsfizetésüket a most kezdődő egész gazdasági évre megkaphassák, hogy a tanárok a legközelebbi adóhivatalnál felvehessék járandóságaikat. Megnyugtatóst kér, hogy a menekült gyermekek pusztulását meg fogják akadályozni, végül kéri, hogy a menekülteket legalább községenként csoportosítsák.

Jankovich miniszter válaszában hangsúlyozza, hogy szíven viseli a tanítók, tanárok, lelkészek, a tanulóifjúság sorsát. A tanítókra nézve intézkedett, hogy illetményeiket megkapják és ahol természetbeni járandóságaikat nem kaphatják meg, ott azok megváltassanak.

Majláth megnyugvással veszi tudomásul a kultuszminiszter kijelentéseit. Kéri, hogy az ifjúságot segélyekkel, ösztöndíjakkal támogassák.

Sándor belügyminiszter köszönetet mond Majláthnak a meleg szavakért, melyekkel Erdély menekültjeiről szólott. Mikor saját földje népe annyira szenved, kétszeresen érzi, hogy annak rögéhez köti minden nemes érzelmét. A hatóságok mindent megtesznek a menekültekért, a gyermekekről gondoskodás történik. A gyermekmenhelyek által egyes családokhoz kitélepített gyermekeket a menekülésnél tuluyomó részben magukkal vitték a családok. Előfordult, hogy a menekülés folyamán egyes gyermekek elmaradtak. Ezeket Marosvásárhelyen összegyűjtötték s külön vonaton az ország belsejébe hozták. A menekültek elhelyezése véget ért, most jön a második feladat, azoknak ellátása, a székelységnek, szász-ságnak munkával való ellátása. Ha volt valaha feladat, melyben egyesülni kell az egész nemzetnek, úgy az erdélyi menekültek ellátása az. Kéri válasza tudomásulvételét.

Majláth püspök tudomásul vette a választ.

A főrendiház ezután elfogadta a képviselőháztól átküldött jelentéseket, javaslatokat.

A vagyoni adóról szóló javaslatnál Zselezenszky Róbert szólalt fel. A világháború óriási költségbe verte a leggazdagabb államokat is. A pénzügyi egyensúly csak fokozott adózással lesz fenntartható. Senkinek sem jut eszébe a nagy adóemelések ellen állást foglalni, feltéve, hogy az adó egyenlően oszlik meg. Az adózás alapjául szolgáló jövedelmek eltitkolása nagy visszaélés. A tőkét nem lehet megadóztatni, a szatócok, malomtulajdonosok jövedelmét sem, mert könyveiket nem kell bemutatni. Tehát nincs kifizetés, melynek alapján adójukat ki lehetne vetni. Ezzel szemben a birtokososztály csekély jövedelme nagyon meg van adóztatva, mert a föld forgalma a legnagyobb nyilvánosság előtt történik.

Teleszky pénzügyminiszter reflektál Zselezenszky felszólalására. Konstatálja, hogy a közönség állásfoglalásából kiderül, hogy minden erővel kívánja, hogy az állam, akár vagyonadó arán is, eleget tegyen a háború alatt vállalt anyagi kötelezettségeinek. Kijelentette, hogy az állam a háború után ráháramló kötelezettségeinek minden körülmények közt meg fog felelni. A magyar állam képes is, de kész is ezen kiadásokat előteremteni. Bejelenti, hogy a földmívelési miniszter a parcellázások teljes irányítására törvényjavaslatot fog benyújtani. Ha a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójával — mondotta — nem fogják tudni elérni

at a jövedelmet, amit céloznak, akkor az adó-
kies megváltoztatásával fogják a kiadásokat
teremtteni. A főrendiház ezután az összes
javaslatokat megszavazta, mire az ülés véget ért.

Életem tiszt az erdélyi harcokról

(Saját tud.) A Nagyszeben környékén folyó
harcokból sebesülten érkezett Kolozsvárra egy
rossz zászlós. A vaskeresztes fiatalember ber-
li kereskedő civilben és *Hans Pohlernek* hív-
ja. A kávéházban találkoztunk vele, mivel csak
innen sebesült meg a karján, amelyet
her kendővel felkötve hord, míg az egész-
séges kezével immár a harmadik kávé fogyaszt-
ta el jóízűen.

— Felhaználom az alkalmat — mondja —,
egy jóllakjam kávéval, mert bizony ezt sokáig
elkölöztem. Önöknek irigylésre méltó jó dol-
gok van. Amint látom, fehér kenyeret is lehet
kapni, amit már régen nem láttam. Általában,
erre eddig jártam, az egész Erdélyben min-
enütt csak jómódot láttam. Ahol csak elvitt
utam, hatalmas állatfalkákkal találkoztam, a
lovakban megrakott magtárakkal és valósággal
őm volt nézni ennek az országnak a nagy
szépségét.

Ragyogott az arca, amikor a dus Er-
délyről beszélt és minden átmenet nélkül rö-
gön megkérdezte:

— Milyen drága itt a hus ára? — és na-
yon csodálkozott, amikor megmondtam a
s árát.

— Nem értem — mondja —, Németor-
szágban megközelítően sincs ennyi szarvas-
tarha és a hus mégis aránytalanul olcsóbb.
Tudja, hogy nagyon kevés húst kapnak az em-
berek, de annak rendes ára van.

Az okos német fiu nem tudta megérteni
a visszasszöveget és mi is inkább a szebeni
harcokról kérdezősködtünk, mintsem elpana-
zolgunk volna a mi bajainkat egy magyarázat
formájában.

— A harcok rendes mederben folynak. —
ezt úgy mondta, mintha Ludendorff jelentését
ismételné. — Nem mondhatom el, hogy honnan
jöttem, hogy milyen csatában vettem részt, de
ezt elmondom, hogy a mi harcedzett, nagyszerű
katonáink és a kiváló honvédek óriási előnyben
vannak az oláh katonákkal szemben. Volt alkalmam
tapasztalni: az oláhok abszolút nem állják
a rohamot és a tüzéségük botrányosan rossz-
zul ló.

— Harcolt már együtt a honvédekkel?

— Oh igen, sokszor. A szerbiai offenzi-
vánál tizenöt honvéd volt beosztva a szaka-
zomba és ezek ugyszólván versenyeztek bá-
orság tekintetében a németekkel. Minden járőr-
zolgálatra önként jelentkeztek s csak az volt
hibájuk, hogy egyik sem akart németül ta-
lálni. A német katonák most is testvéri barát-
ságban élnek a magyarokkal, amit a magyarok
észéről növel az a tudat, hogy a németek most
egítségére jöttek a magyaroknak.

A zászlós ur még egy kávé hozatott és
sak én vettem észre a mosolyt a pincér ajkán,
a zászlós természetesen találta, hogy nem illik
szólalás nélkül sokáig ülni a kávéházban.

— Itt jól lehet enni — jegyezte meg.

Ajkaimon volt a felelet:

— Már annak, akinék — de nem mondtam
el, hadd higgye ez a német fiu, hogy egy boldog
ország határait védte.

Nagyszebenben a mi hatóságaink működnek.

Bánffy Miklós gr. három napos erdélyi körutja.

(Saját tud.) A parlamentben sok szó esett
mostanában az erdélyi kormánybiztosságról.
Hallatvicini örgróf élesen megtámadta Betegh
Miklós kormánybiztost, akit azzal vádolt meg,
hogy a kiürítéseknel előfordult rendszertelen-
ségeknek ő az oka. Mi, akik a hadüzenet nap-
ától kezdve figyelemmel kísértük a kormány-
biztosság működését, megállapíthatjuk, hogy a
román orvttámadást követő fejtelenségben Betegh
kormánybiztos volt az, aki egy pillanatra sem
vesztette el fejét. A mulasztás itt nem őt, ha-
nem a magyar kormányt terheli, amely az

összes alárendelt hatóságokat, így a kormány-
biztosságot is, csak a hadüzenet megtörténte
után értesítette a befejezett tényről. *Ekkor már
szó sem lehetett a kiürítés programmszerű lebo-
nyolításáról.*

Másik mulasztása a kormánynak, hogy az
erdélyi kormánybiztosság szervezésével is el-
késlett. A hadüzenetet követő napokban össze-
vissza három tisztviselővel, egy írógépes kis-
asszony dolgozott a kormánybiztos mellett. Most
már kiterjedt organizáció intézi a kormány-
biztosság ügyeit, élükön *Bánffy Miklós gróf,*
Bethlen Pál gr. és Vajna Miklós és Vertán
Endre képviselőkkel. Ugyancsak ide osztották
be *Bethlen István gr. képviselőt,* a kiváló erdélyi
függetlenségi politikust, akiről Tisza tegnapelőtti
beszédében sajnálkozva állapította meg, hogy
betegsége akadályozza meg hivatala elfoglalá-
sában.

A kormánybiztosság részéről *Bánffy Miklós*
gr. immár másodszor tett nagyobb körutat
Erdélyben a menekültek élelmezésének és el-
helyezésének ellenőrzése céljából. Csütörtökön
este érkezett vissza három napos körutjáról
Kolozsvárra. Tövisen, Gyulafehérváron, Szász-
városon, Erzsébetfalván, Segesváron, Dicsőszent-
mártonon át, egészen Nagyszebenig utazott gé-
pkocsin s utjáról a következőket volt szíves ki-
jelenteni:

— A menekültek végnélküli karavánja még
mindig utban van a kiürített vármegyékből a
tartózkodásra kijelölt vármegye felé. A szeke-
ren való utazás azért olyan lassu, mert a me-
nekültek nagyrésze szarvasmarháját is magá-
val hozza, ezzel a teherrel pedig napi tíz kilo-
méternél nagyobb utat nem lehet megtenni. A
menekültek élelmezése nem kis nehézségekbe
ütközik, de a lehetőséghez mérten megoldjuk
ezt a kérdést is.

— Körülbelül mennyire tehető az utra-
kelt menekülők száma?

— Számításom szerint ötszázezer mene-
kült hagyta ott otthonát.

Felemlítettük a grófnak, hogy a városban
ellenőrizhetetlen hírek keringenek Segesvár köz-
vetlen fenyegetettségéről.

— Kérem, cáfolja meg ezt a hírt. Seges-
váron nem folyik ugyan békés és csendes pol-
gári munka, az állami javak biztonságba helyez-
tetek, az ott maradt polgári lakosság azonban
teljes nyugalommal néz a bekövetkezendőkre elé.

— Ami Nagyszeben illeti, a városban
éppen úgy mi vagyunk az urak, mint legutóbbi
látogatásom alkalmával. Dörr polgármester meg-
tartja a rendes hivatalos óráit s ismételtelen ki-
jelentette nekem, hogy helyet semmi körülmények
között sem hagyja el. Arról nincs szó, hogy az
oláhok bevonuljanak a városba, bár az utóbbi
napokban is többször ágyúzták Nagyszeben.
Nagyobb kár nem érte a várost, azt azonban
konstataltam, hogy multkori ottartózkodásom
óta több ház megrongálódott.

Monstre tárgyalás a törvényszéken.

Fosztogató cigánykaraván.

(Saját tud.) Három vármegyére kiterjedő
rablóbanda tartóztatott le a mult évben hosz-
szas hajsza után a csendőrség egy cigánykaraván
tagjainak személyében, akik 3-4 hónap alatt
közel százezer korona értékű ingóságokat loptak
össze. Balogh János, Kupán Salamon, ifj. Teglás
Antal, Teglás József, Téglás János, Lingurár
András, Rostás Filaton, Ádám Jánosné, Lingurár
Rózsi, Rostás Biri voltak a tolvajbanda tagjai.
A társaság Gyékében Ordentlich Mór és Weisz
Adolfné, Novolyban Friedmann Géza, Pusztak-
amaráson Ebermann Márkusz, Balványosvár-
alján a községi hitelszövetkezet, Vasasszentgot-
hárdon a község, Petében Ruzs László és Ve-
ceserán Péter, Boncnnyiresen Tamas Jánosné,
Csuka Véri, Venturius Laurián, Makarián
Györgyné, Noszolyban Schilling Ottó, Fekete-
lakon Vincze István, Mezőszava községben Gold-
berger Mihály, Almásrákoson Fülöp Phobeus
sérelemre együttesen követtek el lopásokat s ez
alkalommal közel százezer korona értékű ingó-
ságokat tulajdonítottak el. A csendőrök részint
beismerő vallomásuk, részint pedig a birlalatu-
ban talált s kétségtelenül lopásból származó

ingóságokból kétségtelenül megállapította, hogy
a sorozatos lopásokat ők követték el s ezért a
három főcinkost a kolozsvári ügyészség fog-
házába kísérte. Az ügyészségi fogháznak a tol-
vaj vándorcigányokkal nem volt szerencséje,
mert közülük kettő időközben megszökött s
csupán Kupán Salamon maradt a fogház ven-
dégserető falai között. Az ügyészség a tettesek
letartóztatása után lejáratta a vizsgálatot s mikor
a terhelő bizonyítékok mind össze voltak gyűjtve,
lopás büntette miatt vádat emelt ellenük. Ezután
történt, hogy a három cigány közül kettő, akiket
a törvényszék is vád alá helyezett, a vizsgálati
fogságból megszökött.

A még fogságban maradt Kupán Salamon
fölött a kolozsvári törvényszék büntető tanácsa
tegnap tartotta meg a főtárgyalást Grandpierre
Emil dr. törvényszéki bíró elnöklése alatt. A
vádat Péter Samu dr. kir. ügyész képviselte. A
bírószék a tárgyaláson kihallgatta a károsultakat,
a terhelő és mentő-tanukat s azután Kupánt
egy évi és 6 hónapi börtönre ítélte el. Kupán
az ítélet enyhítéséért felebbezést jelentett be.

HIREK

Háromszázötven gyermek az esőben.

Háromszázötven gyermek künt tölti az éj-
szakákat az Isten szabad ege alatt, szélfúvásban,
dermesztő őszi esőben.

Eddig jó volt hozzájuk az Isten, mert a
csillagos mennyboltozat alatt a hideg, de száraz
őszi éjszakákban legalább az átlazástól meg-
voltak kímélve, amióta ide vetette őket rossz
sorsuk a székely hegyek közül.

Hanem a mai napon megindult az őszi
ólmos eső, amelytől többé nem véd meg a ha-
zulról elhozott daróc és az apró és vézna cson-
tocskákat átjárja a gyalui szél. És a hajnallal
nem fog többé visszatérni a pirosság minden
elkékült arcocskára.

Háromszázötven menekült gyermeke dide-
reg künt a dermesztő őszi éjszakákon a feleki út
sáncai mellett és a szérűskörtek alján!

Kell-e vajjon színes szavakkal bolygatni és
felverní az emberséges emberi fantáziát és szí-
vet e mindennél busabb és kietlenebb gyermek-
sors részletezésével?

A menekült gyermekeket felruházó hölgy-
bizottság arra kéri az irgalmas szívű embereket,
hogy fogadjanak be házaikba pár napra e kis
szerencsétlenek közül egyet-kettőt az őket ápoló
és gondozó anyával együtt. Élelmezésükről nem
kell gondoskodniok, mert azzal ellátja őket a
város; csupán fedelelet adjanak nekik, egy kis,
széltől és esőtől mentes zugot lakásukban.

A menekültek elszállításának most néhány
napig szünetelnie kell; azért nem lehet őket
sem most elszállítani; mindössze azonban hét-
nyolc napi segítségről van szó s azután az Isten
nevében mindnyájan tovább mennek.

A hölgy-bizottság, amelynek az irodája a
Mátyás király-tér 7. szám alatt állandóan
nyitva van, arra kéri az irgalmas szívű embe-
reket, hogy a mai nap folyamán délután 3 óráig
jelentsék be nála, hogy ki hány gyermeket fo-
gadhat be az anyjával együtt, hogy már a va-
sárnapra virradó éjszakát fedél alatt tölthessék
a szerencsétlenek.

Minden újabb éjszaka, amelyet künt kell
tölteniök, sokakra nézve a halált jelenti.

— (A lengyel tartományok kiküldötteinek
gyűlése.) Krakóból táviratozzák: A központi
hatalmak által megszállott lengyel tartományok
kiküldöttei Petrikauuban gyűlést tartottak, ame-
lyen kimondották, hogy az orosz hatalomtól el-
szakadnak s megalakítják az önálló lengyel
nemzeti államot. Elhatározták továbbá, hogy a
magyar képviselőházhoz intézendő táviratban
megköszönik a magyar nemzetnek a lengyelek
érdekében kifejtett működését s számitanak
arra, hogy Magyarország továbbra is támogatni
fogja a lengyeleket a szabad-ágért folyó küz-
delmeikben.

— **Velour és filc-kalapok divatos átformálását, festését vidékre is,** a legrövidebb idő alatt vállalja a **Kolossvári Központi Nőikalap Divat-áruház,** Deák F.-u. 12. I. emelet.

— **(Hétfő — zsirtalan nap.)** A hivatalos lap rendeletet közöl, amely intézkedik a husfogyasztás korlátozásáról, azonkívül minden hétfőre zsirtalan napot rendelt el. A rendelkezés első pontja szerint szarvasmarhát, sertést, juhot és kecskét kedden és csütörtökön nem szabad levágni vagy leszurni. A második pont szerint a hét két napja és pedig szerdán és pénteken tilos húst akár nyers, akár földolgozott (főtt, sült, füstölt, sózott stb.) állapotban forgalomba hozni. Ugyanezen a napokon tilos a vendéglőkben, vagy más hasonló üzemekben hús felhasználásával készülő ételeket előállítani vagy kiszolgáltatni. A rend let tehát a mostani hústalan napot szerdára helyezi át. Megszorítja a rendelet a vendéglőket is, amennyiben egy személynek legföljebb egy húseltet szabad kiszolgáltatni. E rendelkezés szempontjából minden hal húsételnek számít. Hétfői napokon a vendéglőknek és hasonló üzemeknek zsirtalan napot kell tartaniuk, tehát tilos olyan ételeket előállítani, vagy kiszolgáltatni, amelyeknek előállításához zsír (sertészsír, vaj, növényzsír, növényi olaj, vagy emberi élvezetre alkalmas bármely más zsíradék vagy olaj) felhasználása szükséges.

— **(Ismeretlen halott.)** Péterffy Gyula bádogosmester tegnap délután telefonon jelentette a rendőrségre, hogy a Krizsbai-utca 48. sz. alatti istállójának padlásán egy ismeretlen halott fekszik. A helyszínére kiszállott rendőri bizottság konstataulta, hogy az ismeretlen halott egy 40 év körüli ember, akiről a szomszédok mindössze annyit tudtak mondani, hogy Jánosnak hívták és apahidai illetőségű. A rendőrség a halál okának megállapítása végett elrendelte a hullának a bonctani intézetbe való bevizsgálását.

— **(Walter Ede)** nagykereskedő, maroshévi lakos értesítettik, hogy 2 tehene Lupuj Demeterné Szamoszentmiklóson, u. p. Apahida, van. Sürgős intézkedést vár.

— **(Adományok Pongrácz Jánosnak.)** Özv. Rosmann Abrahámné és Szeszermanné 2 K, dr. Hevesi Imre 10 K, Gázgyár 10 K, Ungár Gyulané 5 K.

— **Három szoba, konyha november 1-jére kiadó.** Cim: Gombos-papírüzlet, Deák Ferenc-utca 12.

— **Névjegyeket vidékre is legrövidebb idő alatt készít a Gombos F. Lyceum-könyvnyomda Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 12. szám.**

Irodalom és művészet.

Nemzeti Színház.

Szombat: Három a kis lány. (6-odszor. Bérletszünet II. szám B.)

Vasárnap d. u.: Leányvásár. (Félhelyárakkal.)

Vasárnap este: Három a kis lány. (7-edszer. Bérletszünet III. szám C.)

Szinkör-mozgó.

Szombat: Boston Cézárja. (Egy amerikai karrier története.)

Vasárnap: Boston Cézárja. (Egy amerikai karrier története.)

Egyetem-mozgó.

Szombat: Az emberirtó. (Az új évad legnagyobb attrakciója.)

Vasárnap: Az emberirtó. (Az új évad legnagyobb attrakciója.)

Uránia-színház.

Vasárnap: Brilliánsok. (Főszereplő: Asta Nielsen.)

* **Szerilem.** Hétfőn este harmadszor kerül színre Barta Lajosnak nálunk is nagy sikert aratott új szindarabja: a „Szerilem.”

* **Vasárnapi előadások.** Két előadás lesz a színházban: délután 3 órakor a „Leányvásár”-t adják részben új szereposztással, félhelyárakkal és fel 8 órakor a „Három a kis lány”-nak lesz a hetedik előadása.

* **Magyar nábob.** Jókai Mór halhatatlan művének, a „Magyar nábob”-nak szinpadai előadására szorgalmasan készül a színház személyzete.

* **Mignon és Romeo és Julia.** A színháznak jövő heti műsorán két klasszikus fog szerepelni. Shakespeare „Romeo és Julia”-ját fogják az egyik este előadni, egy másik napon pedig a „Mignon” operát.

* **Színházi Ujság** legújabb száma kitűnő tartalommal és az egész heti színlapokkal ma délután jelenik meg. Kapható lesz az összes tőzsdékben és este a színház előtt 20 fillérért.

Ártatlan vagyok! — **Beregivel.** Nagy mozi-eseménye lesz a jövő hét első felében: be fogják mutatni a második Corvin-filmet, melynek felvételeit Kolozsvárt a nyáron készülték, ennek a második Corvin filmnek „Ártatlan vagyok!” a címe. Az „Ártatlan vagyok!” négy napig marad Kolozsvárt: hétfőn és kedden a Szinkör-mozgóban, kedden és szerdán az Egyetem-mozgóban és csütörtökön az Urániában lesz látható rendes helyárrak mellett.

Vasárnap a mozikban. Gazdag, változatos élvezetben lesz része vasárnap a mozi-közönségnek. Ime: a Szinkör-mozgóban egy grandiózus, nagyszabású amerikai film-ujdonság kerül színre az „Éhes város” címen. Az Egyetem-mozgóban az „Emberirtó”, ezt a mélyen megrendítő, izgalmas cselekvényű új drámát adják utoljára, az Urániában pedig az „Éjféli találkozás” kerül színre.

Boston Cézárja helyett az Éhes város. Ma rendkívüli, eddigi méretet felülmúló szenzációja lesz a Szinkör-mozgónak. A „Boston Cézárja” volt a két napra hirdetve, de ehelyett egy amerikai szenzációt fognak bemutatni az „Éhes város” címen. Az „Éhes város”-t Budapesten csak október 2-án fogják bemutatni, Kolozsvár közönségének módjában lesz ma megnézhetni a film-csodát. A helyárrak rendesek lesznek.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZÁSZ ENDRE.
LAPTULAJDONOS:

COMBOS FERENCZ „LYCEUM”-KÖNYVNYOMDA.

KIADÓ: GOPPOLT GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL TELEFON: 201.

APOLLO SZÍNHÁZ

ELSŐ KOLOZSVÁRI MOZGÓFÉNYKÉP-VÁLLALAT.

Műsor 1916. szeptember hó 22 én:

Két nagy sláger

lesz bemutatva.

Több elsőrendű kísérő műsorral.

El ne mulassza senki megnézni!

Kezdele: Vasárnap és ünnepnap 3-tól este 11-ig.
Hétköznapokon este 6 órától 11 óráig.

Helyárrak: Páholyülés 90 fillér. Zárszék 70 fillér.
Támlásszék 40 fillér. I-ső hely 30 fillér.
Katonai- és gyermekjegy 20 fillér.

Egy jó zongorista kerestetik az Apolló-színházhoz.

Alólirott gazdaság közhírré teszi, hogy újabb burgonyamegrenyeléseket nem vesz föl, miután az eladásra kerülő készlet már mind eladatott, illetőleg előjegyeztetett.
Dr. Léczfalvi Sipos Aladár gazdasága, Szamosfalván.

Egy jókarban levő félfedelű

kocsi

eladó.

Értekezhetni: a Gázgyárban.

SZINKÖR-MOZGÓ.

Szombaton:

Éhes város.

Szenzációs amerikai film-ujdonság.

Vasárnap:

Éhes város.

EGYETEM-MOZGÓ.

Szombaton:

Az emberirtó

Vasárnap:

Az emberirtó

URÁNIA-SZÍNHÁZ.

Szombaton:

Nincs előadás.

Vasárnap:

Éjféli találkozás.

(Magyar-film.)

Rendkívül előnyös árban árusítok:

Etamin, gyapjuszövet és se-
lyem blousokat, barchet, delain
és szövet-pongyolákat, szövet-
aljakat, gyermekruhákat, min-
dennemű rövidárut és női kézi-
munkát, gyermek- és női haris-
nyákat és keztyűket. X

Tegyen egy próbavásárlást

Sipos Jenő

üzletében, Mátyás király-
tér 17. szám alatt.

KOLOZSVÁR VÁROS ELEKTROMOS MŰVE

GANZ-FÉLE

VILLAMOSSÁGI RÉSZVÉNY-
TÁRS. ÜZEMVEZETŐSÉGE

KOLOZSVÁR, SZÉCHENYI-TÉR 41.
(szék palota.) Telefon 403

Elvállal elektromos világítási és erő-
átviteli berendezéseket. —

Izzólámpák, izzólámpa szénpálcák,
szerelési anyagok és kisebb mo-
torok állandóan raktáron.

Költségvetéseket és felvilá-
gosításokat díjtalanul ad. —